

Andrzej Jakub Ferdynand Caffart

Andrzej Jakub Ferdynand Caffart (1663-1721) - barokowy restaurator jeleniogórskiej fary.

Dnia 13 lutego 1710 roku zmarł wieloletni proboszcz jeleniogórskiej fary Johann Constantin Panc (1632 -1710). Piastował ten urząd przez 38 lat. Jego następcą został Andrzej Jakub Ferdynand Caffart mianowany przez biskupa pomocniczego z Wrocławia 11 listopada 1710 roku. Wspomniany biskup 8 października 1712 roku wprowadził go na to stanowisko.

Caffart po objęciu tego urzędu podjął się intensywnych prac budowlanych we wnętrzu fary jeleniogórskiej i wokół niej. Z jego to inicjatywy na zniwelowanej części południowo-zachodniej cmentarza przykościelnego została wystawiona na forum na bocznym cokole kolumna o wysokości ok. 5 m.

Na jej szczycie została umieszczona figura Matki Boskiej w pozycji kontrapoście.

Zabytkowa kolumna została wykonana pod koniec 1712 roku przez norweskiego snycerza na stałe mieszkającego we Wrocławiu.

Na czterech ściankach cokołu jest zamieszczona łacińska inskrypcja o następującej treści: „*Ku czci Matki Boskiej bez grzechu pierwotnego, która w Adamie nie zgrzeszyła. Powszechnej świata Odnowicielce szczególnej miast naszego Opiekunce Najwznioślejszej świata Cesarzowej Módl się za nami św. Maryjo*”.

O fundacji tej kolumny przez Caffarta, świadczy końcowy tekst łacińskiej inskrypcji w wymienionej dedykacji: „*Poświęca i dedykuje Andrzej Jakub Ferdynand Caffart arcykapłan jeleniogórski, komisarz biskupi i kanonik z Nysy*”.

Caffart odznaczał się gorącym nabożeństwem do najświętszej Maryji Panny. On to zainicjował odprawianie nabożeństw w każde święta maryjne w ciągu roku pod wspomnianą kolumną przez nieliczną grupę miejscowych katolików. Podczas tych nabożeństw była śpiewana Litania Loretańska. Uroczystościom tym przewodził miejscowy proboszcz Caffart.

Kolejną budowlą sakralną we wnętrzu miejscowej świątyni był ołtarz pw. Św. Barbary. Jego fundatorem był wspomniany proboszcz Caffart. Informację tę potwierdza łacińska inskrypcja umieszczona w centralnej części predelli ołtarzowej „*Divae Barbarea*

agonizantium Patronae cosecrat A. I. F. Jej polskie tłumaczenie brzmi „*Świętej Barbarze patronce konających poświęci Andrzej Jakub Ferdynand Caffart*”.

Data wybudowania przez Caffarta tego ołtarza jest ukryta w chronostyku:

M - 1000, D - 500, C+C - 200, V+V -10, III - 3... 1713 r.

Najbardziej okazałą budową sakralną w tutejszym kościele fundacji Caffarta był główny ołtarz. Jego projektodawcą był poprzednik Caffarta - J. C. Panek. W testamencie zapisał 500 talarów na budowę nowego głównego ołtarza. Jego wznoszenie rozpoczął następca - Caffart. Zawarł on umowę ze wspomnianym norweskim snycerzem 8 października 1713 roku na budowę okazałego barokowego głównego ołtarza. Prace nad nim trwały nad nim aż do października 1718 roku. Konsekracji jej dokonał pod koniec 1718 roku biskup pomocniczy z Wrocławia Eliasz Sommerfeldt.

Niecodziennym wydarzeniem w życiu Caffarta było podjęcie przez niego decyzji budowy kaplicy - grobowca w 1720 roku. W jej podziemiach miały być złożone doczesne szczątki jej fundatora. O nekropolitarum przeznaczeniu tego pomieszczenia podaje łacińska inskrypcja umieszczona na kamiennej płycie w jej pomieszczeniu obok ołtarza. Tekst tej inskrypcji był autorstwa Caffarta. Jej polskie tłumaczenie brzmi: „*Stać wędrowcze i czytaj napis na pustym grobowcu żyjącego umarłego, grobowcu,*

który uczeń swego ukrzyżowanego Mistrza za życia wznioł, aby po swojej śmierci paść do Jego stóp, wiemy aż do ostatka Andrzej Jakub Ferdynand Caffart, arcykapłan początkowo Cerkwicy, następnie Ząbkowic Śląskich i Wińska, dziekan i kurator w Legnicy, notariusz apostołski, kanonik z Nysy, komisarz biskupi oraz obecnie arcykapłan i proboszcz Jeleniej Góry. Na urzędy piastujące wybrał on sobie po śmierci jako sługa Boga i Jego Kościoła ten ołtarz św. Krzyża jako ostatni cel swoich trudów, pod nim przygotował on sobie swój grobowiec i aby żyć wiecznie, umarł dnia 1 grudnia 1721 roku przeżywszy lat 58”.

Andrzej Jakub Ferdynand Caffart należał do wybitnych proboszczów jeleniogórskiej fary. Dzięki jego wielkiej zapobiegliwości architektonicznej miejscowa skromna świątynia gotycka w krótkim czasie stała się okazałą budową barokową na terenie Kotliny Jeleniogórskiej.

Opr. Adolf Andrejew

